

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri
duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus
rece[n]s illustrati**

Alvarus <Pelagius>

Lugduni, 1517

Sexagesimusseptimus arti. de glossis factis contra regulam beati Francisci
per Heraldum generalem ministrum/ et quosdam alios ministros
prouincialestempore d[omi]ni pape. Joa[n]ni. xxij. Auinione ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29953

res puenariationes. Sensus enim et cogitatio humani cordis in malis pona sunt ab adolescentia. Sen. viij. et p diuis est curfus ad voluptatem. et imitatrix naturavitio rum dicitur in concilio Tolitano. et. q. iij. p. diuis. et. q. i. c. i. Volens autē seruire pure et simpliciter et etiam lites raliere suam regulā sanctam et possibilem et supererogan tom alijs regulis in vita et in merito. p. diuisatē illam fas cile viciat. Et autem vt supra dixi declarationes Ros manorum pontificū contra voluntatem beati Francisci (ne per occasionē earum fratres recederent a regule pur ritate) fuerint impetratę: q. spiritus pphetie non semper est in sanctis. de pe. di. ij. querendum est. als. est. s. sub. c. va lida. credo declarationes per spiritū sanctum ab ecclesia emanasse: statum euangelicum et eius perfectionē des clarant et confirmant. que perfectio tempore pape Ioan. de curio. et. q. iij. fuit vebementissime impugnata: et regu la et declarationes. sed veritas apud Hēdram valet et ins ualebit. viij. di. consuetudo. et. Hēdre. iij. declaratione nō indiget: q. ipsa per se clarissima est: et nedom possibilis s; facilis et suauissima. vt supradixi in. S. religio. n. non erras uit. in ar. l. bonam habentibus voluntatem et gustantis bus spiritū sanctum et vere expropiatis a mundo et cru ditatis mundo. Sed sicut scribitur. Prouer. xvij. verū est q. occasiones querit qui vult discedere ab amico. sed hoc intelligo de falso amico. Nam Eccl. i. vj. quinq; amicorum genera distinguitur. sed qui verus amicus est regule: sem per eam diliget eam seruat nec querit ab ea recedere. q. omni tēpore diligit qui verus amicus est. Prouer. xvij.

Articulus. lxxij.

Deo ad veritatē

et defensionem sancte regule fratru mī norum sciendū est et memorie cōmendā dum futuris tēporibus profuturę q. (si) cut. s. s. p. proximo. s. h. non em. dixi et p. bauit ad illum scilicet Romanum pōtifficē pertinet regu le declaratio: ad quē pertinet ei? concessio et confirmatio Item quam regula sancta fratru minorū sit medulla euā gēlij s; beati Franciscum: et de eo sit tractata: ad quē per tiner euāgelij declaratio: ad eū pertinet et regule euā gē ce elucido. q. h. de maioribus causis est. xvij. di. n. l. i. cuit. et de bap. maioris. in pūm. Hoc ideo scribo q. tēpore domini pape Jo. xxij. anno pontificatus eius. xvj. quidā viri Italij pseudo fratres minores inimici dei et bti Frā cisci euāgelij christi et regule predicte et vere ordinis scey leratissimi proditores et destructores. et in ordine eode scē lizer fratru minorum quidā eorum prelati et ij precipue q. rentes que sua sunt. Phil. ij. viij. q. j. sunt in ecclesia. ponē tes os in celum ventribus gradientes super terram. xv. di. tantum. nō recte cogitantes sed malignissime cōtra sanctum ordinē et regulam machinātes. Sap. ij. et. l. i. ere. xvij. que duo. c. percutiunt valide istos impios: procura runt cū predicto dño papa Joāne et quibusdā cardinali bus declarationes omnes factas super regulā a sede apo stolica maxime de re. domini Nicolai totaliter reuocari. allegantes qd ego supra de testamento patris dixi in. S. s. p. proximo. h. nec dicere intendo. sed ipsi meo et sancte regu le cōtrariū intellectu habentes et regulam destruerēt: dicentes (vt dixi) q. cōtra voluntatē beati Francisci fuit et cōtra suum testamentum aliquā declarationem sup res gulā a sede aplica iperrare. et q. declarationes erāt fratru ligamina. et q. sine declarationibus melius poterat regu la obseruari. et q. declarationes erant impossibiles ad ser uandum. fingentes se pro zelo regule et testamenti hoc di cere: qui tamen tacite et subdole ipsam per huiusmodi re uocationem declarationum intenderent destruerē. sicut apparet in eorum declaratione. imo potius destructione nefandissima et falsissima et carnalissima quam fecerunt super regulā ante dicta. Declarauerunt enim auctoritate propria nulla eis a domino papa potestate cōcessa. sed ze

lo diabolo concitati (qd nunq̄ fuit in ordine ab aliquo ge nerali ministro vel capitulo attentatum) regulā expresse contra regulā. scilicet q. illud quod dicitur in capitulo re gule. Precipio firmiter vniuersis fratribus. vt nullo modo denarios vel pecuniam recipiant per se vel per aliam per sonam interpositā. tamen pro necessitatibus infirmorum et alijs fratribus induendis et. q. illud per personam in terpositam nō debebat referri ad necessitates infirmorū et ad indumenta fratrum. Unde glossauerunt q. pro fra tribus infirmis et indumentis fratrum pecunia bene pos terat recipi in ordine per personam interpositam: et ta men in fine illius. c. regule dicitur expresse. Et semper sal uo vt sicut dictum est denarios vel pecuniā non recipiūt. Sed ipsi dicunt scilicet per se. sed bene per personā inter positam. Et sic ceci et carnales exponūt tertium contra fra trum. q. tertius dicit sicut dictum est. sed. s. dicitū est q. fra tres nullomodo recipiant pecuniam per se aut per perso nam interpositā. ergo clausula illa. eo semper saluo. q. in fine. c. ponitur et. ad totum illud quod dictum est in prin cipio referenda est. vt est casus expressus. et de ap. inquisi tioni. Ea etiam que in principio ponuntur. ad finem refe renda sunt. vt est etiam expressum et de ap. scdo. et faciūt que leguntur et no. xxij. q. vij. apostolus. ff. si certū pe. ley tra. ff. de lega. s. si seruus plurium. ff. de ver. obli. titia. xvij. di. q. sunt. et que precedunt reperita intelliguntur. ff. de cō di. et demon. a via. Faciunt ad hec que norantur et de res scrip. causam que. in glos. et ita. et de re. illa. et. et. olim. S. fi. in glos. viderur. Et glossauerunt etiam illi impij q. nomine infirmorum intelligebatur omnis infirmitas. scilicet nes dum corporalis sed etias spiritualis. dicētes q. pro omni necessitate corporali que s; eos vocatur infirmitas: q. os terat pecunia recipi in ordine per psonam interpositam Sed quis cecus et impius talē glossam fecisset: et tertium violentasset. quū in eodem. c. dicitur (vt premissum est) p necessitatibus infirmorum et fratribus induendis et. et. ergo nomine infirmitatis nō intellexit contineri necessitas tem indumentorū. quū vtrūq; specificet: infirmos et fra tres induendos. Nam specificatio indumentorum ex ita clausula generali infirmorum. ar. do. et de rescrip. sedes. Item isti impij trahunt verbum infirmorum extra propri am significationē q. est de infirmitate corporali: ad aliā necessitatem corporalē: que non vocatur infirmitas ver bo accepto cōmuniter sicut debet accipi. q. ad cōmunem verbi intelligentiam recurrendū est. et de sponsa. et. lites ris. s. Et s; in Hilarium. Intelligentia verborum ex causis est assumenda dicendi. et de ver. sig. intelligentia. vbi pro hoc sunt multe concordantie canonice et ciuiles. Vere fue runt infirmi in anima tales glossatores et regule destru ctiores: et male a demonio torquebantur cū filia chananee Dar. xv. et puero ceterionis. Dar. vij. Et tertio glossa rūt dicti ceci duces. Dar. xv. et. xxij. et. Luc. vi. et. et. de eta. et. qua. cū sit. quorum oculi obscuri sunt. ne viderent in ps. lxxvij. et. xxvij. di. s. fl. et cōposito: res maligni volentes aquam ad suū trahere molendinum. quorum infidelium mentes deus huius seculi occcauit. et. l. i. et. et. cōtra q. s. christus venit in iudiciū in hunc mundum: vt q. viderunt ceci fierent. Jo. ix. facti. et. di. hinc etenim. h. albuginem. q. verba illa regule posita in. c. illo regule q. od sic incipit Fratres qui sunt ministri et. h. Et vbi cūq; sunt fratres q. scirent cognoscerent se non posse regulam spiritualiter obseruare: ad suos ministros debgante possint recurrere ministri vero charitatie et benigne eos recipiant et. po terant ministri in articulis regule dispensare. Sed veraci ter isti machinatores quod precuidit beatus Franciscus per verba predicta ad regulam purius et perfectius et spi ritualius obseruandam. et sic regule et eius zelatorum re medium trahunt ad eius puenariationē et noram. cōtra illud. et. di. licet. et. de excep. pia. s. r. foli. vj. Et totum hoc fiebat ad insidias sanctificationis. i. Da. cha. i. regule: vt pecunia in ordine reciperent credentes etiā in hoc dño

pape Jo. placere. Jam per verba predicta puidit almus Franciscus regule zelatoribus et regule puritati, timens et puidens eam in posterum relaxatum iri, sicut impfen- riarum videmus. Ergo sic q fratres q scirent et cognoscerent se no posse etc. ppter impedimentu sociorum fratru vel loci vel inferioru zelatorum, vt inferius declarabo. ita q illa impotentia non est referenda ad ipotentiā corpo- ralem vel anime, vel defectu spiritus: quia nullus frater quicūq; sit sanus vel infirmus, debilis vel robustus, no- bilis vel ignobilis, magnus vel parvus, adolescens iuue- nis vel senex potest cum veritate dicere / nisi ex malitia vel ex relaxatione mala sua voluntate: No possum regu- lam purissime obseruare. Quis em̄ frater potest dicere cū vera conscientia / No possum obedire / No possum castitate seruare / Non possum san^o peditare / Non possum sanus et sine magno frigore glacie et niue (in quo casu regula p- uideri dicitur) / Et qui necessitate coguntur pos. por. cal. Jbil calciantur et cum soleis ire / Non possum sanus (q; infirmi fm regulam non tenentur, et ius. ef. de obser. ieu. c. ij.) / res- gularia ieiunare ieiunia. Non possum hōas p- cere et ora- re / Non possum a murmuracionibus et iudicijs cauere. / Larere p- pio. No possum esse patiens et hūilis / No possum suspecta consortia euitare: et monasteria monialium no in- gredi / Non possum paupertatem seruare / No possum pe- cunia carere / et alia regularia instituta seruare: Nā regu- la Francisci almi apostolica sacratissima et districtissima omnia concedit necessaria corporalia, sed no cōcedit pec- catum quod deus odit. Esa. i. Sapier. xiiij. Prouerb. vj. Eccl. xij. Amos. v. i. q. i. odit. xliij. q. i. od. i. de pe. di. i. q. i. quam obtem. Concedit quidem tunicas fm tēpo: a et frigiditas regiones, portare calciamenta in necessitate, equitare p magna necessitate aut infirmitate, cōcedere de appositis, frāgere ieiunia in necessitate, Nam q pre necessitate, aut infirmitate carnes aut alia delicata comedit: et talis dum manducat, si se rēperat, ita seruat regulā: sicut qui no cō- edit. ar. op. xij. di. quilibet. Qui in necessitate calciat^o vas- dit: vel pre necessitate ieiunia frangit: vel pre necessitate equitāt: ita seruat regulā etiam literaliter: q; intellectua- liter et mentaliter et fm intentionem cōdenis: sicut qui discalcia^o vadit aut ieiunat aut peditat. Et idem in si- militibus, ad hec. rrv. q. i. s. i. s. ita. vbi dicit de Dauid q com- edit panes propostionis pre fame. i. Reg. xij. et Mar. xij. de con. di. v. discipulo. et di. i. sicut. ef. de obser. i. c. ij. ef. de regu. iur. quod non est. vbi de hoc sunt conco. Nullus er- go reo: queat in indistricione vel impossibilitate regu- le malam voluntatem suā. Non ergo iniquus exprober- factio eius: q; nemo peccat et pueniatur contra regu- lam inuitus vel impotens. rrv. q. i. s. i. c. non est. i. q. iij. ho- mini. Nec regula alio dispensatore indiget: q; ipsa prouis- det et dispensat sicut cuiq; necesse est. Est q; ver^o et pur^o et clarus intellect^o dictorum verbor. iste scilicet: Fratres q; scirent et cognoscerent. Ergo ex regula eis et eorū conscien- tie cōmittitur illud scire et cognoscere. ipsi tamen caueāt ne nimis habeant conscientiam sine scientia, i. zelum vel fauorem fm apostolum non fm scientiam. ad Ro. x. r. rrv. q. i. s. i. et conscientiam scrupulosam debent deponere ad consilium sapientis deum timētis. ef. de simo. per tuas. ij. De no posse et regulam spiritualiter, i. perfecte et pure et in spiritu veritatis obseruare. Hanc literā sic exponit quq; magistri theologie Parisiēses scribētes capitulo genera- li fratrum minorum scilicet frater Bualdfridus / frater Alexander de hall. frater Jo. de rupella / frater Robertus de bastia / frater Rigandus. Videtur obseruantia regule spiritualiter, obseruātia fm rigorem sine fm puritatem suam sine occasione proximā ad peccatum. Alijs videtur q; istud referendum sit ad locum, quum scilicet ratione lo- ci prestatur fratribus impedimentum ne pure possint regu- lam obseruare, vt q; loco est amēxa proprietās aut cir- ca aliqua animarum ad quam ratione loci fratres neces- sario tenentur. hucusq; magistri. Ergo autem ytrūq; ac-

cipio, q; siue ratione loci (vt dicitur est) proprietate habe- tis spirituales vt parochiam, vel temporalem vt vineas oliueta vel agros, sicut in ordine aliqua sunt loca: siue di- rūs aut prouētus, siue positi in loco inhonesto inter ba- bitacula mulierū. Siue ratione personarum, quia Euar- dianus est dissolutus carnalis, et de regula non curans: et per habitacula mulierū ducit fratrem maxime iuuenem. Vel loci familia cōmuniter dissoluta vocas carnis no spi- ritū: et maxime spirituales fratrem et regule zelatōe p- quens et scandalizans. Vel quia frater per obedientiam sui prelati cum aliquo cardinali vel episcopo vel domino temporali ponitur ad morandum: vbi magna est occasio paupertatem rumpendi difficultas humiliter cōuertendi et orandi: et alios actus spirituales exercendi: Et vbi est occasio in sua libertate viuendi: et periculum spiritū cum secularibus cōuersandiq; sicut pisces sine aqua, sic reli- giosus extra claustrum moitur in spiritu. rvi. q. i. placuit. Vel quia frater moratur in loco vbi cum mendicare non oporet: q; habet necessaria ab aliquo domino temporali vel cōmunitate, vel q; de pecunia cogitine viuūt et no de aliqua alia elemosyna panis aut vini aut olei, sed omnia emūt de pecunia, sicut sunt aliqua loca in ordine, in his duob; proximis casibus cōprehēsa. In quibus casibus non potest regula quātū ad veram paupertatem spiritua- liter obseruari. In his et in similibus casibus et exemplis vbi cumq; ratione loci vel societatis vel cōuersationis a regule disceditur puritate: ad suos ministros scilicet pos- uinciales, q; si ipse eis non prouiderint: sicut infra p- p- debent recurrere ad generalem ministrū, quo super hoc non prouidente: recurrant ad ordinis protectores: qui fm regulam est gubernatores, protectores: et correctores: fraternita- tis fratrum minorum, quem credo super zelatos ordi- nis negligentes in corrigēdo etiā in generalem ministrū iurisdictionem habere: et super fratres cōmententes ordi- nis disciplinam: per verba supradicte regule in. cad. hec per obedientiā. ibi. Qui sit gubernator: et corrector. ar. ef. de accusa. olim. de sta. mo. ea que. et. c. in singulis. s. huius vero. Et talis protector: et corrector: in his casibus nedum habet iurisdictionem: sed etiam punitionē. Ad que facit ea que leguntur et no. ef. de offi. delega. preterea. r. c. et li- teris patriarche. Protector: vero hoc negligente vel fa- cere non curate: frater recurrat ad papā nec aliud reme- dium potest dari. Ad hec ef. de iure pa. nullus. q. i. cum simus. ij. q. vj. ad romanam. Debeat obligatorū est. Ergo frater de hoc sibi faciēns conscientiam: tenetur ad mini- strum suum recurrere super obseruanda sue regule puri- tate. ar. xliij. q. i. quod p- cipitur. Et possunt recurrere. Min-istri vero charitatie et benigne eos recipiant: et tam familiariter habeant scilicet fratres recurrentes apud ip- sos scilicet ministros: vt dicere possint scilicet fratres eis scilicet ministris: et facere sicut domini seruis suis. q. d. In hac recursione pro regule puritate fratres censentur lo- co domini: et ministri loco seruorū. vnde sequitur. Nā ita debet esse q; ministri sint serui. ar. eorum que leguntur et no. ef. in. p- be. decre. Si eg. eps seru^o et c. et que leguntur et no. in probe. vj. li. super verbo seruus. Omnium fratrum. q. d. In hac parte tenentur obedire ministri fratribus recur- rentibus ad eos vt purius regulam obseruent. Unde et de mente textus et satis et litera dico zelatos ministros ad quos fratres recurrunt vt purius et perfectius regulā suam obseruent: esse obligatos ad prouidēdū fratribus recurrentibus ad eos de loco et de societate et de guardias no: in quo et cum quibus possunt fratres regulam suā purius obseruare. a s. peccant mortaliter ipsi ministri qui in hac parte non obediunt fratribus ad eos recurrentibus sicut debent obedire serui dominis suis. ad Ephe. c. vti. Sed hodie tales fratres recurrentes ad eos pro regu- le puritate poti^o ministri aliq; tribulant: q; eis de purita- te regularis obseruātie puidere. Nā hodie iam diu est in ordine puritatis regule zelatores et pueniacionum

regule contradictones persecutiones sepe a prelaris ordi-
 nis quibusdam & carnalibus fratribus patiuntur in ordi-
 ne uoluntate & dum verbales sed reales. q. fratres zelo
 rpi regule spiritualibus & penitentia facientes nisi flectat
 & se de pteuaricationibus fratru alioz aliquoties conuic-
 do se non introrittant: aut in carcerantur. aut de ordine
 expelluntur: aut diuersis tribulationibus affliguntur per
 quo sam malos prelatos: vt & ipsi cogantur quasi de ordi-
 ne recedere & deserta & diuerticula querere. sicut & ego
 scriptor: frequenter expertus sum in meipso. maxime quum
 morarer in monte aluerne ubi almus Franciscus recepit
 signata christi. Sala. vlti. Exempla parentia querantur
 in prouincia Prouincie in prouincia Tuscie in prouin-
 cia Marcbie & beati Francisci. vt sic ad litteram verbum
 apostoli impletur. Qui sim carnem est. persequitur sps
 ritualem. Sala. liij. rxiij. q. iij. qui sim carnem. rxiij. q. iij.
 recurrat. Unde propterea totus ordo diuisus est. & palee
 grana conculcant in ordine & in area Francisci beatissimi.
 Et in ei' sagena mali pisces bonos comedunt. Et in eius
 domo vasa fictilia aurea contaminant & confringunt. ij.
 Zimo. ij. & pie. c. qui sim. r. rxiij. q. vij. c. f. Et nunquam cessa-
 bit ista persecutio & pteuaricatio: donec reuoluet. o. ad. a.
 xxx. di. ab exordio. vt scilicet detur regula a sancta Ro-
 mana ecclesia & a capite eius vicario dei literalis & pura
 sine pteuilegijs & declarationib' sicut data fuit beato Fra-
 scisco & illi sancto numero duodenario eum sociant & fra-
 tribus spiritualibus eam sim rigorem & pure et simplici-
 ter more apostolico volentibus obseruare: & separetur ad
 litera pteuosum a villi. Miere. xv. & amurca ab oleo: & gra-
 num a palea. Mat. rxiij. r. xi. & rumpatur rete Franciscis li-
 teraliter iam scissum spiritualiter: & boni pisces condiant
 ecclesiam: & mali ambulent in aquis & locis humentibus
 & paludibus. de pe. di. ij. si enim. in fi. et separetur spiritus
 a carne. vt pie. c. recurrat. Interim taceant viri dei & san-
 ctis virtutibus & exemplis et obseruantia purissima qd
 est difficillimū: q. mali corruunt bonos secum habitans
 res ps. rxiij. Cum peruerso peruerteris. rxiij. q. iij. ita pla-
 ne. Sed hic vide qd scripsi supra in pua parte in. S. ceteru.
 h. in super res ponderant. cum. h. seq. r. h. sed et isti dicar.
 in ar. lxx. predicent fratres suos. ar. rxx. di. c. h. Et sic est
 ergo intellectus verus quem posui verbozum in pie. c. re-
 gule postiorum in summa: scilicet q. per verum in obediens-
 tiam tractam de mente litera (vt dixi). ministri requisiti
 a fratribus super obseruantia regule puritatis. provide-
 ant eis in societate & loco. quo sim rigorem & spiritualiter
 & perfecte suam regulam valeant obseruare. No q. in alijs
 quo cum fratribus valeant dispensare: & regulam relaxa-
 re. sicut predicti prelati impij glossarunt: quatu in eis fuit
 regulam destruentes: & dicentes qd de illo. c. r. illis verbis
 & de illo recurru q. supra p. orime exposui: nunq. ordo alijs
 quam vtilitatem habuit. vocantes vtilitatem regule des-
 tructionem: vt scilicet possint ministri in regula dispensa-
 re. quum tamen vt supra in prin. istius. s. probatu est / ad
 domini papam pertineat solum in regula dispensare: et
 eam declarare qui regulam dedit & confirmauit & declara-
 uit. Quatu: decim autē sigilla ministro: u partim vo-
 luntario: um partim timido: um quorum aliquos ad con-
 trarium de eo quod agebant diu & efficaciter confortauit:
 & eos non potui reuocare: q. a fratre Berardo generali
 ministro tunc minis & inuisarabantur. Quinque rē
 pote predicti domini pape Joā. rxiij. & tempore meo cum
 sigillo predicti generalis ministri fratris Berardi de Aq.
 tania: qui fuit author & principalis glossator: trium glossa-
 rum extortarum predictam regulam destruant: in vna
 chartula pependerunt. & eam dictus generalis cum quib-
 usdam de predictis ministris domino predicto Joā. pas-
 se presentauit. a dñs libris multis cardinalibus. Domi-
 nus autem papa predictus dei vicarius lumine claritatis
 spiritus sancti in infusus iustus iudex / veritatis zelator: um
 suorum ptecessorum regulam declarantium sequens vs

stigia molens impinguari. ps. rxiij. in suo capite quod est
 caput ecclesie co: p. o. is mystici. rxiij. q. iij. pro mēb: is. et. q.
 v. de liguribus. ecclesie. rxiij. dñe. n. militantis. oleo dicitur
 ministro: um vere coram deo et eius ecclesia peccato: u: di-
 cit generaliter predicto fratri Berardo qui res predictas
 glossas quas supra p. orime posui sceleratissimas anathe-
 mate perpetuo feriendas confecerat: credens placere ipi
 pape Joā. & a quo capellum rubeum expectabat: in illoz
 rum presentia ministro: u: generalis: intellectus iste que
 in duobus predictis capitulis regule das: extortus est: et
 contra regulam est. & non credimus q. de mille fratribus
 vnus de ordine recum in intellectu huiusmodi conco: das
 ret. Cardinales autē domino pape ad hūstētes / glossas p. re-
 dictas predicti Berardi cōtra regulam dicentes & ipsum
 conco: diter deridebant: cognoscentes de qua radice pes-
 tiferā fuerant fabricate. s. q. i. f. i. r. r. c. quibusdam. Dixit
 mihi tūc quidam cardinalis: Vere hodie nobiscū quum
 essemus cum papa fuit sanctus Franciscus. quasi diceret
 ad defendendam regulam suam. Postq. predictus ge-
 neralis minister & alij ministri contra sacram regulam cō-
 iurantes sui pessimi conatus non habuerūt effectum: cō-
 posuerunt malitie malitiam adiungentes / q. postq. des-
 clarationes non poterant facere reuocari: nec suas glos-
 sas authenticare: de declaratione domini Clemētis / Eci-
 ui de paradiso. certos articulos procuraret auferri. Sed
 in hoc succubere etiam coram christivario & eius reue-
 rendissimis dominis Cardinalibus manu altissimi eos
 beati Francisci meritis repellere. Sed postq. ista
 digressionem vtilem & necessariam pro fundamento res-
 gule sancte factam interposui: ad pteuaricationes quas
 faciunt aliqui nostri fratres minores in pecunia item res-
 deamus. Unde & frequenter quando prelati volūt remu-
 nerare aliquem fratrem de aliquo suo seruitio vel lecto: e
 in studio generalis: faciunt sibi solui vel dari in pecunia et
 de pecunia loci vel prouincie sicut vero facerent seculari.
 Quod est contra statum expresse: q. non debet fieri fratri
 remuneratio pecuniaria: cui a regula pecunia phibetur
 Nec prelati alicui eam dare potest: quum non sit nec po-
 test esse sua: nec ordinis. Semper enim oportet q. pecunia
 sit alicuius qui eam deposuit pro necessitate: hūstibus fratrum
 sine cuius voluntate de ea per aliquem fratrem vel prela-
 tum non potest aliquid innouari: vt sepe superius dictum
 est per decre. Extit. Et expresse contra textum regule
 est q. aliquis frater minor recipiat aliquam pecuniam pro
 mercede sua. Unde in. c. illo regule quod incipit Fratres
 illi. dicitur sic. De mercede vero laboris pro se & suis fratri-
 bus co: p. o. is necessaria recipiant preter denarios vel pes-
 cuniam & c. Olim autem pecunie que erant de libris vens-
 ditis in ordine vel extra ordinem: & supellectilibus q. erat
 pape per pteuilegia data ordini: poterāt expendi per p. o. s
 curatores ecclesie Romane in necessitatib' ordinis. Sed
 hodie (vt dictum est supra) per procuratores & pteuilegia
 sunt per papam Joā. quatum ad istum articulum reuoca-
 ta. Unde nullus illorum librorum aut supellectilium qui
 erant ante illam constitutionem domini Joā. pape vbi
 reuocantur procuratores: et papa renuntiat proprietati
 rerum quibus fratres vniuntur / quum illa omnia adhuc
 sint pape quatu ad proprietatem: potest vendi sine licentia
 expresse domini pape: cuius adhuc ille res sunt: per de-
 clara. Extit. Libri autem scietiales aut queuis alie res das
 te ordini aut fratribus particularibus post dicram consti-
 tutionem quum dantium sit proprietates earumdem: non
 potest vendi: medum a fratribus qui non habent ibi ius
 sed nec per aliquem procuratorem quia non est in ordine
 aliquis legitimus procurator. Et esset aliquis de antijs
 quis: nullo modo potest se de talibus introrittare. quia
 reuera (non obstante fraude fratrum quorūdam & locos-
 rum in ordine) omnes procuratores facti & faciendi qui
 nomine ecclesie tunc fiebant reuocari sunt per constitutio-
 nem que incipit. Ad conditorem / predictam. Nec aliquē

contractum possunt hodie inire. quum papa eos reuocauerit. et pro pro rerum (quibus ordo vitur) renuntiauerit. Sed esto quod essent adhuc de reb⁹ datis ordini post constitutionem predictam: quum sint dantium quantum ad proprietatem: non possunt se intromittere ut de eis aliquem contractum faciant sine concedentium voluntate. Circa istum articulum fratres communiter offendunt. quia res antiquas quas ordo habebat ante pie. constituti. domini pape. que sunt adhuc pape et ecclesie Romane. faciunt vendi de facto et alias res que perueniunt ad ordinem post dictam constituti. distrahant tamquam proprietarij sine domini nozum concedentium voluntate. et sic contractant alienum et per consequens furtum committunt. et de elec. dudum. ij. et mortaliter peccant. ut pie. c. exijt. Nam predicta constitutio domini pape. ad conditorem canonum. quantum est de facto frustra membranas occupat. et sic si romanorum. et sic ante illam constitutionem. ita et hodie emendo et vendendo et contrahendo communiter viuunt fratres. nec de aliqua declaratione aut constitutione domini pape et ecclesie Romane conscientiam aliquam multi faciunt sibi fratres super articulo paupertatis. Nec mirum. quia quantum ad hoc parum de regula curant multi fratres. Nec hodie communiter per declarationes aut per regulam viuunt fratres: sed per quasdam suas constitutiones. quas multae sunt contrarie regule et declarationibus. et per quasdam consuetudines: que sunt potius corruptele. et de consue. cum venerabilis. ¶ Quidam etiam ex eis laborant scribendo eloquearia sporcellas faciendo. vel sudendo. vel hologia fabricando. vel alia opera mechanica. et pecuniam pecuniarium recipiunt sicut alij seculares. contra regulam. ut est dictum. s. c. v. de et frequenter. cum. h. seq. Nunquam enim vel raro laborant quidam eorum pro communitate. et sic pro communitate: non gratis. nec opera eorum ponunt in manibus prelatorum: sed distrahunt sicut volunt. Immo multi eorum scribunt libros ad vendendum. et emunt: et carius quantum possunt vendunt: sicut mercatores et negociatores. lxxvij. dist. in palea. Et sciens. et c. quoniam non cognoui. c. iij. q. iij. quicumque est ne clerici. vel mo. per totum. ¶ Quidam etiam quidam ex eis ad eorum capitula et alia per mundum pro eorum negotijs vel consanguineorum vel amicorum: et aliquoties nulla causa cogente: sed causa recreationis vagando per mundum cum burfarijs. nunc equitando. nunc pedirado contra decre. et in paradiso. s. quocirca. et de hoc superius tacitum est. s. offendunt. in. h. vadunt etiam aliqui in ar. lxxvj. ¶ Quidam etiam ex eis debitum contrahunt contra statum eorum. ut pie. c. exijt. s. ceterum. Frequenter etiam granum et vinum et oleum et legumina et caseos et lanam et species alias quas acquirunt pro tunicis vendunt alij fratres. et non pro tunicis dant illam pecuniam sicut fuit voluntas dantium res illas: sed in alijs necessitatibus et utilitatibus possunt contra eorum statum. quia non possunt illam speciem in aliud quam in tunicas commutare. sicut dicitur de pecunia ad certum usum deputata. quod non potest in usus alios commutari. ut in pie. c. exijt. s. ceterum. Immo in quibusdam provincijs in ordine ut in Alemania lanas que datur eis pro tunicis fratres aliqui portant ad mundum: et ibi carius vendunt quam vnde venerunt et emunt inde quod volunt sicut alij mercatores. contra statum et iura predicta. Item quum prelati aliqui deberent facere emi de illa pecunia vel de alijs elemosynis fratrum pannum pro tunicis fratrum dant eis certas pecunie quantitates: de quibus raro habent tunicas completas. quas quantitates nec prelati dare possunt. nec subditi recipere. quia contra eorum statum est. quia illa species deberet vendi de licentia dantium per famulum assignatum per fratres et per eum pannus emi de licentia et auctoritate dantium granum illud vel illam speciem. et pannus deberet distribui per prelatum inter fratres prout quisque egeret. c. iij. q. i. s. h. et c. quia tua. et c. scimus. et non deberet dari pannus

multo minus pecunia fratri non indigenti et danti multas tunicas habenti. c. iij. q. i. dilectissimis. Act. iij. Dicit ergo frater volens suam regulam et declarationes super regulam ecclesie obseruare prelati suo. Pecuniam nolo. detis mihi pannum quem vultis. contentus sum. Si autem prelati non dat pannum: teneat illam pecuniam assignatam fratri pro tunica vel parte eius per guardiam famulus pro dantibus granum: donec ematur pannus pro fratre. Si autem illa pecunia non sufficit pro tunica: teneatur per famulum nomine dantis granum conuersum in pecuniam: donec alia elemosyna habeatur pro fratre necessitate assignata de qua suppleat de tunica quod deest. Atque tamen pecunia retenta a famulo pro dantibus teneatur quousque in necessitate tunice sit expensa. ut sic predicta declaratio obseruetur. Raro tamen hodie inter fratres in isto articulo hec veritas et puritas obseruatur. Immo pecunia data fratri pro tunica recipitur: et ad fratres ubi et in quibus voluerit libitum distenditur. Multi etiam fratres maxime maiores in honorebus et pecunijs. l. di. quia tua. reuera non indigentes tunicis: immo habentes promptuarium et elemosynas et decem multatores cum Naaman syro leproso: et ipsi leprousi leprousi avaritie. Bona discipuli Ihesu. iij. Reg. v. r. i. q. i. qui studet. r. c. cito autem pannum pro tunicis: quum datur accipiunt: aut pecuniam a guardianis faciunt assignari: sui status dupliciter transgressores. tum quia recipiunt tunicas quibus non indigent et sic rapiunt fin. Ambro. c. iij. dist. s. i. ut supra dicitur: quod contractant pecuniam alienam: que erat pro veris fratrum necessitatibus assignata a dante. que sine licentia eius non potuit in rem non necessariam expendi. ut pie. c. exijt. et sic furtum committunt. ut supra dicitur. et legitur: et no. et de elec. dudum. ij. Fratres minores etiam stantes cum dominis cardinalibus et prelati contra eorum statum partem recipiunt dupliciter peccantes mortaliter: et quia sine licentia deponitur: et sine necessitate. contra decre. exijt. de pecunijs datis ab alijs inter familiam diuidendis. Cum etiam starem in Rome in sancta Maria de ara celi: fratres nostri de loco a quodam eorum famulo infirmo octingentos et amplius florenos acceperunt eo inuito: dicentes. Nobiscum fuit lucratus istam pecuniam. nostra est. quod tantum fuit sicut si raperent eam in via. ¶ Inquisitores etiam heretice punitatis fratres minores quo priuilegio et qua auctoritate nescio: tota die dispensant pecunias inquisitionis contra eorum conscientias et statum. quia esto quod inquisitionis facti sunt non propterea a regula absoluntur nec a declarationibus ecclesie. Et in hoc inquisitores dupliciter peccant mortaliter: quia quum per priuilegium papale tres partes debeant fieri de pecunia inquisitionis: et una communitati terre de qua est hereticus dari: altera officialibus officij: tertia referuari in manu diocesanum in necessitate officij expendenda: nulla parte alicui assignata totum sibi inquisitores usurpant: quum ecclesia romana nullam eis partem assignet pro expensis. et sic vere fures sunt et latrones pecunie inquisitionis: cum propter et contra. voluntatem Romano:um pontificum usurpantes: et eam in abusus suos fratrum et consanguineorum pro libito expendentes. Secundo offendunt. quia quum deberent esse fratres minores et pecuniam non contrahere eam expendunt qualiter eis placet. credunt tamen facere domino holocaustum: quum de illa pecunia faciunt conuentibus vel fratribus aliquam elemosynam ad lit. r. de mammona iniquitatis. l. de pecunia aliena. contra illa iura. c. iij. q. v. forte. c. immolans. c. scriptum. c. dicit. i. q. i. no. est putanda. Tercio quia vix faciunt contra accusatos de heresi nisi pecuniarum condemnationem. ut eam imbuterent. Propter quod vix credo quod aliquis eorum propter eorum erosiones pecuniarum euadat excommunicacionem papalem: que ponitur in clemen. et de heretico. multorum. et c. volentes. i. r. no. Socij etiam inquisitionis fratres minores sicut seculares et amplius pro officio notari

riar. vide est de here. vt officiu. s. ad cōscribendas. et alijs
 contractibus et scripturis faciendis in officio inquisitionis
 pecunias extortas et immoderatas et oblatas accipis
 una tota die absq. aliqua dispensatione papali. contra res
 gulam et declar. predictas. ¶ Fratres etiam confessores
 aliqui dispensant frequenter incerta ad que tenentur con
 fiteos eis sicut volunt. contra predictam declar. et iij. s.
 p. i. in demen. de p. i. uile. et ex. c. p. i. uile. c. religio. s.
 quibus. s. nec legata. Et quod peius est sibi frequen
 ter reculant. Et hoc idem faciunt de penitentijs pecunia
 rias quas imponunt. que pecunie debent sibi voluntatem
 confitentium pauperibus erogari. Potest tamen confes
 so: dare consilium: et illum quem absolute inducere vt fra
 tribus suis vel alijs quos nominauerit illam pecuniam
 impositam ei per penitentiam largiatur. ar. declarationis
 et iij. in demen. s. p. i. uile. ¶ In quibusdam p. uincijs
 habent fratres minores loca in quibus habent omnia ne
 cessaria a quibusdam dominis / contra eorum statum:
 qui est nihil sicut tenent: nec redditus nec proventus. sed
 tamq. aduenit et peregrini debent ire continue pro elec
 mosyna. et hec est celsitudo altissime paupertatis sibi beas
 tum frasciscum. vt in regula in. c. fratres nihil sibi appo
 sicut. et nihilominus contra eorum statum et conscientia
 sibi sicut alibi oblationes pecuniarias et alias oblatas et
 peritas pecuniarias elemosynas et alias extra pecunia
 quotquot habere possunt recipiunt indistincte: duplex
 tum scilicet auaritie et receptionis pecunie contra regu
 lam committentes. de pecunia vt sepe dictum est in regula
 in. c. p. i. uile. firmiter. de auaritia in regula in. c. fratres q.
 sunt ministri. s. consulo vero moneo et exhorto: in domino
 Jesu christo vt caueant fratres ab omni superbia / vana
 gloria / inuidia / auaritia / cura et sollicitudine huius seculi
 et. Faciunt etiam sibi ministri aliqui p. uinciarum red
 di compositum a guardianis: et guardiani et composita a
 vicariis domus: et fratres in via et in domo a famulis: et
 p. uincia a fratre camerlingo p. uincie et ab inquisito
 ribus hereticis p. uincie: qui no p. uincie sed ecclie Ro
 mane cuius sunt officiales. tenentur reddere rationem.
 ar. r. q. iij. c. i. et de accusa. qualiter. s. q. quod est cōtra decla.
 demen. que prohibet fratribus minoribus cōpōtum res
 cipere. vt p. i. c. et iij. s. p. i. uile. ¶ Quidam etiam eorum
 quum habeant elemosynas pecuniarias: nihilominus
 quum in firmantur: vel pro p. uincia vel pro locis eorum
 proficiscuntur aliquo: faciunt sibi a p. uincijs vel a locis
 p. uideri in expensis pecuniarijs: eorum loculis semper
 saluis. sed eorum conscientijs semper p. uis. quia vere ras
 pinam comittunt sibi Amb. cly. iij. distin. sicut. accipientes
 martine pecunias non necessarias sed eis totaliter in re
 dictas. Quidam etiam eorum pecunias habent conti
 nue ad bancas mercatorum: ex quibus eis nomine mer
 catorum aliquid pecunie respondetur. nequiores in hoc in
 comparabiliter q. alij mercatores augentes cum maledi
 ctis pecunijs suis alias pecunias sceleratas. et sic pessimi
 negotiatores et proprietarij desperari. lxxv. iij. distin. c. iij.
 et de sta. mona. c. iij. c. super quodam. Queda etiam
 loca fratrum minorum habent casalina et alias domos
 et alios hortos remotos a locis: quibus sibi solui faciunt
 pensiones: et redditus recipiunt annales. cōtra eorum sta
 tum et regulam. Sed et vix locus est in ordine qui no ha
 beat aliquos redditus et proventus annales: vel in vino
 vel grano vel oleo vel p. i. uile vel vestibus vel ceruvel
 alijs speciebus vel pecunia numerata. ¶ Et q. p. sancte
 memorie frater Bonifolus hispanus de p. uincia Ba
 lica nobilis genere sed nobilitate vita et moribus et euang
 gelica paupertate: vere frater minor et zelator ardentiss
 mus regule et dominus paupertatis. Dat. b. r. i. et do
 minice humilitatis cum quo in loco fratrum de Luca scu
 tellas laui in eadem p. l. i. lapidea: magister in theologia
 realissimus vt hoc opere de maioribus mundi literatis
 in trinio et quadrinio: qui parum post mortem suam / Pa

rasis in visione quibusdam fratribus nostris apparuit
 gloriosus in throno residens cum corona aurea et septro
 qui dixit tunc q. sedes throni sibi assignata erat in celo: q.
 purissime in ordine iustitiam obseruauerat. r. iij. q. iij. c. iij. des
 uotissimam. generalis magister noster totum ordinem ex
 propriauerit in vita sua: et sententiam excommunicationis
 tulerit contra omnes fratres subditos et prelatos nisi in
 tra certum terminu illis a quibus habebant redditus vel
 eorum heredibus resignarent. quod et factum est. et pro
 pter hoc a quibusdam fratribus aliquas persecutionem
 passus est: tamen fratres com. unire post mortem suam ad
 suum vomitum reddituum sunt reuersi. s. p. i. uile. de pe. dist.
 iij. sunt qui dicunt. et c. qui admissio. et distin. iij. intermit
 tentes. Et ipse cu. patribus sanctis requiescit in pace bea
 ti Frascisci verus vicarius et successor. Quid plura: ita re
 cipiant per personas interpositas aliquoties per se fra
 tres pecunias com. uniter sicut alij seculares: medum alij
 religiosi qui eas possunt tenere pro suis necessitatibus de
 suo in licetia prelatoy. Et qualiter cu. possunt habere pe
 cunias: dummodo non sint expresse furtive: procurant et
 habent. Et totus mundus vere non posset eorum aliq. pecunia
 satiari. vt superius in. s. offendunt. s. Item si ces
 tum. in ar. lxxv. plus q. satis declarauit et dixit. Et quum di
 cat regula sancta eorum q. nullo modo recipiat denarios
 aut pecuniam: nec per se nec per personam interpositam
 ipsi denarios et pecuniam excepto tactu recipiunt omni
 modo: vt sic affirmatiua vniuersalis in recipiendo omni
 modo de non recipiendo nullo modo vniuersalem tollat to
 taliter negatiuam. ar. op. contra eos. et de p. i. uile. quia cir
 ca. cum si. Nummos enim diligunt multi ex eis. nummos
 continue procurant. nummos recipiunt de nummis p. i. uile
 die loquuntur. Et ideo in istos tales sibi Hiero. sunt. no
 fratres minores. r. iij. q. i. si cupis. vide. s. in. s. religio. s. q.
 vere. in ar. lxx. Nullo modo etiam credunt communiter q.
 sine pecunia viuere possent. quia nullam necessitatem pa
 ri volunt gloriante de imaginaria et mathematica pau
 pertate: qua in effectu et reuera fugiunt omnimodo. San
 ctam regulam et possibilem dulcissimam et facilem veris
 non fictis fratribus et expropriatis a carne et mundo do
 gnate pessimo verbo mendaci et vta pessima bla. s. p. h. e. m. a.
 tes: infideles in hoc vix credentes q. deus posset fratres
 sine pecunia sustentare: sicut nutriuit et per coruum Ibeli
 am. iij. Regum. r. iij. et per viduam Sareptana. iij. Reg. iij.
 r. iij. et filios israel manna in deserto. Sapient. r. iij. de con.
 distin. s. reuera. Et Paulum pauperem eremitam per cor
 uum portantem sibi omni die medium fragmen panis:
 et panem integrum adueniente Antonio magno hospite
 et sicut impleuit sporas panibus beato Apollonio in vi
 tis patrum. Et de paucis panibus hoc: deacis centum vi
 ros. iij. Reg. iij. et filios israel manna. xl. annis. de conse.
 distin. s. reuera. Sapient. r. iij. et p. i. uile. r. iij. Et sicut ipse chris
 tus dicit. pascat volatilia non ferua nec merentia. Mat
 thei. vi. Et pauit de q. q. panis q. q. m. i. l. i. a. hoim. Mat.
 r. iij. Jo. vi. r. iij. di. s. ecce. et de septe panibus quatuor mi
 lia. Mat. viij. Unde Climacus in titulo et gradu de cursu
 paupertatis. Monachi non simus volucris infidel
 liores. Dat. vi. Et propterea vti nam vti nam non dicant
 q. plurimis fratribus minoribus. Pecunia vestra vobis
 cum sit in perditionem. Act. viij. s. q. i. qui studet. et de sta.
 mo. cum ad monasteriu. s. i. Nam continue sancte legi res
 gule et declarationibus alias declarationes suas et inters
 p. i. uile. et glosas cōponentes multi ex eis per
 oemviam per quam possunt habere pecunias: fraudem fa
 ciunt: suas poti. animas defraudantes. ¶ Faciunt in qua
 tripliciter fraudem regule. De persona ad personam. q.
 quum no possint recipere pecuniam per se fratres minor
 res: recipiunt multi contra regulam etiam per personam
 interposita sine necessitate. Item de re ad rem. q. quum
 non possint recipere pecunias: recipiunt aliquam rem quam
 vendunt pro pecunia. et hoc est contra regulam que prohibet
 Et iij

bet denarios et pecuniam. Pecunia autē fm̄ generalem
 constitutionem ordinis est omne illud quod recipitur vt
 vendatur. ad quod facit. f. q. iij. totum. et cōtra declaratio-
 nem exij. vbi dicitur qd fratres non debent recipere rem
 aliquam vt eam vendant. Item faciunt fraudem regule
 de contractu ad cōtractum. q. quū non possint aliquam
 rem vendere eam permutant. que permutatio est species
 cuiusdam venditionis. ff. de edi. edic. sciendum. §. emptor
 rem. De his fraudibus contra leges legitur et no. et de cō-
 cel. preben. cōstitutus. de p̄m̄. quāto. xij. q. iij. pleriq. et
 per Accur. ff. de legi. contra. **Quantū** ergo est de facto
 pecunie regula fratrum minorū per plures eorum ludis
 brio facta est: et totaliter debito frustratur effectus: et impo-
 sita est lex sancta regule verbis et non rebus. quum sit po-
 tius contrarium faciendum. Unde dicit regula in. c. fra-
 tres nihil et c. pauperes in rebus. facta ad hec. C. de bonis
 q. li. l. vlti. C. cōmunia de lega. l. ij. legitur et no. et de elec. cō-
 missa. §. poiro. li. vj. Fratres autem pleriq. nec verba nec
 mentem nec sensum regule seruant. quū tamen mens po-
 tius attendatur. et de ver. sig. intelligētia. et c. propterea
 et legitur et no. et de elec. si postq. §. si clericus. Frustra etiā
 regula quāto ad articulum pecunie in multis fratribus
 membranas occupat et declarationes. quū quasi nihil de
 eis per plures seruat. f. q. di. si romanorum. **Et** q. vt
 sepe supradictum est fratres minores non possunt habe-
 re proprium in communi: vt in regula et declarationibus
 eorum superius allegatis liquido apparet. Et ideo in eis
 quelibet proprietatis magis est condēnanda: vt sciant cla-
 re actus et cōtractus ad veros dominos et proprietarios
 pertinere: et veram paupertatē euangelicam et beati Fr̄s
 cisc̄ regulam inficientes: a quibus debent si saluari desi-
 derant totaliter abstinere. Ideo ad eorū salutem hic eos
 inferius declarabo. **Contractus** autem et actus proprietatis
 suorum oibus religiosis et precipue fratribus minoribus
 totaliter per se et p̄ alios interditi sunt. hi scilicet emere
 et vendere. et de emp. et ven. per totū. et. f. q. i. qui studet. Do-
 nare. et de dona. per totum. Permutare. et de re. permu.
 per totum. **Compensare.** C. de cōpēsa. per totum. **Locare**
 et de loca. et con. per totū. et vide quod no. et de si. instru.
 inter. in glos. h̄ hoc. **Educere.** **Emp̄h̄teoricare.** C. de ius-
 re emph̄. per totum. et de loca. et con. c. f. et de reli. do. con-
 stitutus. et. q. ij. hec ius. **Hypothecare** rem immobilem. **Im-**
pignoriare rem mobilem. **Obligare.** **Dissipare.** **Qualiter**
cumq. distrahēre. **Sibi** vel alicui appropriare. **Extraneo**
rem prestare. **Vero domino** datori vel prestatori quū pe-
 tierit rem statim non reassignare. **P̄o** re aliqua habēda
 vel recuperanda dño terre iudici vel rectori querimonia
 contra quemq. in iudicio pponere. **Vel ablata** rem iudi-
 cialiter repetere. **Pecuniam** mutare. q. mutuū est de meo
 tuum. et de pig. c. si. lxxvij. di. in palea. c. cū. **Quācūq.**
elemosynā a dante vel herede vel executoris et debito iu-
re vel statuto vel consuetudine vel pacto petere. vel ipsi
 sum in iudicio vel extra molestare. q. nulla actio cōpetit
 fratri minori qui nullum ius habet in aliqua re. **Testamē-**
ta exequi. **Pecuniam** vel denarios deponere aut deponi
 facere. **Capitulam** cū pecunia vel eius dauem deferre. **Pec-**
uniam inuenta in via accipere vel accipi facere. c. iij. q. v.
 per plura. c. **Elemosynā** pecuniariam facere per se vel p̄
 aliū. **Pecuniam** manu ligno vel cera tangere vel numerare
Pecuniam in capito vel vestib^o portare. **Vel capsam** vel
 loculum vel peram in qua est pecunia cuiuscūq. sit illa pe-
 cunia portare. **Quando** et qualiter expendatur pecunia
 precipere. de ea cōpotum exigere. **In** quacūq. hereditate
 parua vel magna succedere. **Legatū** quod maiorem par-
 tem hereditatis continet accipere. **Annuos** redditus vel cen-
 sus vel tributa vel salinaria redditus salis vel pedagia a
 pede tributū itinērantium. legitur et no. de his et de ver.
 sig. super quibusdam. vel teloneum habere. **Reditus** ma-
 ris. **Ruc.** vel recipere vel tenere. **Remittere** quia remitte-
 re dare est. et de res. veniens. **Refutationes** vel quietas

aciones facere. et in clem. de iureiur. ro. mani. §. eidem.
 In certa pecuniaria maxime vel pecuniarias elemosy-
 nas aut penitētiis dispensare aut facere dispensari ecce
 pro nudo consilio. **Item** scrip̄tibus vel alijs artificibus
 pactum de dando tāto pecūi cōventionem. **Promissionē**
 vel obligationem aliquam facere. **Pecunias** a dantibus
 depositas apud nuntium vel depositarium p̄o necessitas
 tibus fratrum aliter q̄ in suis veris necessitatibus emer-
 gentibus vel ingruentibus expendere vel expendi facere
 vt. s. per multa exempla apertius declarauit. **Necessitate**
 vera non emergente vel ingruente elemosynā pecunia-
 riam facere recipi vel deponi. **De** empr̄s de pecunia p̄o
 necessitate deposita encenari aut munuscula empta de
 illa pecunia dare. **Sorum** p̄o comēssione facere vel fran-
 bolizare. aut illam pecuniam depositam p̄o necessitate fra-
 tris cum licentia vel sine licentia prelati alteri cuiq. dare
 vel per tenentem nuntium vel depositarium facere dari.
 quia prelati non possunt in hoc licentiam dare: quia nis-
 hil habent facere in illa pecunia. sicut supra plene et sepi-
 us est prescriptum. **Elemosynarias** pecuniarias fratrum
 decedentium facere accipi: et p̄o fratribus facere expēdi.
Bona apostatarū extra ordinem mortuorum occupare.
Vendicare. f. q. ij. saluator. f. q. ij. si quis episcopus. **Vel**
recipere **Reconuenire.** **Transigere.** **Profenere** vel licitas
 re. **Stipulari.** **Acceptulari.** **Donagium** recipere p̄o re cō-
 moda a fratre pignus accipere partem in hereditate pa-
 terna vel bonis consanguineorū tam q̄ iure exigere. **Ad**
depositarium. p̄o aliqua re non vere necessaria nec ne-
 cessitate emergenti recurrere: vel pecuniam deponi facere
 parochias vel parochiales ecclesias habere: quia ius et
 proprietatis sp̄ialis est. et de causa posses. cū ecclesia. et de
 paro. per totum. **Iure** aliquo vel consuetudine vel pacto
 facta cōferre: **Suura** in iure repetere. extra ordinem vel
 episcopalem dignitatem iurisdictionem ecclesiasticam ex-
 ercere. sicut vicarij vel officiales episcopi. **Abellionatus**
 vel pcurationis officij exequi nisi in casu beneficij. et de
 hereti. vt officij. **Ad** cōscribēdas. **Balliolum** occiso-
 rium ophanotrophorum penodochorū actorum sp̄i-
 dicorum officij habere. q. tractat pecunias et officio. **In**
tra ordinē vel extra iniuriarū actione q. nulla actio iuris
 dica cōpetit vero fratri minori ex mente declarationum
 agere. **Et** de fratre p̄o illata iniuria iustitiam petere. co-
 excepto q̄ seruaata admonitione euāgelica vel coact^o per
 obedientiam prelati qui est ecclesia. ar. vij. q. ij. **denū-**
tiare frater possit et debet: p̄o se iustitiam non petendo.
Nam frater minor: etsi denuntiare possit fratrem suum
 vel alium denuntiatione euāgelica: non tamen canonici-
 ca: in qua aliqua cognitio necessaria est. super quo no. **In**
no. et de iudi. nouit. **Unicam** meam pecuniam meam di-
 buum meum. quātulum cumq. rem meam etiam ose dice-
 re: nisi proprium peccatum: vel etiam nostram. nisi intelli-
 gendo de vsu nudo. **Res** quecumq. sit ordinis: nisi ad
 solum vsum. asserere aut mente credere. **In** peregrinas
 tionem quamcumq. aut tractus: loca et regiones hospiti-
 tales cum burfario ire: aut pactum facere cum hospite: vel
 quocumq. alio de re aliqua. **Claues** cellarum tardando
 per dies extra locum prelati non assignare. **Claues** capi-
 sarum. **Scriniū.** **armarioium** vel quocumq. repo-
 sitorio: vbi fratres habent libros vtensilia et sup̄ elias
 ctilem per spaciū dierū eundo extra locum ne fratres vti-
 tur illis rebus prelati non resignare. **Librum** aut rem
 aliam cuius fratres communem vsum debent habere:
 quum re alia non vtitur nec vti necesse est. in beati fratris
 bus penitentibus non prestare. **Nam** illud est vsum appo-
 piare. vt de hoc super^o dictū est. **Oblaciones** pecuniari-
 as in altari. cyppo. bacinili. **Elemosynā** pecuniaria sine
 nūtio vel depositario faciēdo ea poni a dante in fenestra
 vel sotamine vel capito vel alio loco. **recipere.** **De** cel-
 la ablata per prelatum vel quacūq. alia re coram super-
 riore alio prelati querimonia proponere. **Quitas**

Ampla
 eorū
 meratio
 quibus
 est
 fratribus
 minoribus
 iter
 dictum.

annis vt panis voluntate propria et importunitate in loco vel cella manere appellare, quia qui nullum ius habet in aliqua re: in quo grauari potest. Rem in vsum vnum concessam in alium commutare, vt panem eleemosynarium, oleum, vinum, fabas, legumina alia, vel aliam rem esibilem vel non esibilem pro lignis vel pro re alia esibili vel non esibili detrabere vel commutare. Superfluas rum gram et non vereneccessariorum mobilium vel immobilium vsum recipere, q: verus vsuarius et simplex superflua ad vtendum habere non potest, quia (vt dictum est) fm Ambro. qui non indiget et accipit rapit. Signa syluarum vbi fratres habitant etiam pro eorum necessitatibus vendere vel vendi facere, quia vsuarius in sylua nemorosus vel pro parte vel alia re qui vsum nudum habet: nihil de fructu rei illius vendere potest, sed solum recipere ad solum suum vsu fructum illius rei quatenus sibi sufficit et non in plus, secus est in vsu fructu qui et vsus habet sibi necessarium in re: et superfluum fructuum non sibi necessarium vendere potest, q: dominus est totius fructus salua rei substantia, et de pigno, c. vt. Et idem diciturum est de quibusdam alijs fructibus quum venduntur, quia omne quod venditur, dominium respicit, vt. s. dictum est, quia habent dominium vtile, et de feu, c. et in demen. de iurcuran. Romani. Infundare vel in feudum recipere, Zethari. Modicillari, aut aliquam vltimam dispositionem rerum facere, C. de episc. et cler. autent. ingressi. c. q. vlti. quia ingredientibus. Seruos aut ancillas possidere aut eos manumittere, c. q. ii. de libertis. et c. liberti. Prescribere, et de prescriptione. Precium pecuniarium per se vel per alium pro opere aliquo vel labore recipere. Pecuniam pro velle depositam vel pro alia re speciali in alium vsum expendere vel expendi facere. Sine licentia prelati aliquam rem recipere vel dare, c. q. i. non dicatis. et de sta. mona. cum ad monasterium. s. in. fi. In locis vbi fratres non habent loca aliquam domum vel emtram vel relictam que nomine fratrum teneatur habere. Debitum contrahere, et de solutio. c. ij. vsu fructum habere, c. q. vlt. si qua mulier. Fideiubere, et de fideiussio. Possessiones vineas vel vitulas vitas vsu fructus in fraudem regule de quibus maxime fratres faciunt vinum habere. Madagna viridaria. Madagos vel plures hortos et superfluas officinas. Las pisodinas vbi lapis fodit. Arerifodinas vbi foditur creta. Argentifodinas vbi foditur argentum. Aurifodinas vbi foditur aurum, vel loca similia in quibus metalla es fodiuntur. Aluearia apum, de consecra. distinc. v. nun. q. Lombaria. Piscinas. Daneria. Viridaria. Forestas ferarum. In lacubus et fluminibus ad piscandum partem specialem habere. Pergolas vel vitas de quibus fratres reponunt vinum, vel oliuas de quibus fratres reponunt oleum, vel terras de quibus fratres far pro infirmis vel speltam vel hordeum pro asino vel legumina ad vendendum habere. Rem a volente eam per violentiam auferre defendere, c. q. iij. q. iij. s. i. et q. i. s. i. Rem ad vsum cuius non est certus dominus habere. Vsum rei generalem et alijs fratribus communem in specialem sine prelati licentia, specialiter conuenerere. Quas cumq: societatem lucrati cuius aliquo habere. Eleemosynam pro necessitate depositam ingruenti non statim expendere, vel in illa necessitate facere sibi ad eleemosyna conuentus prouideri. Eleemosynam pro mo sibi assignatam pro alijs futuris necessitatibus referuando. Unde certum est infirmos fratres habentes eleemosynas et non dependentes et necessaria conuentui recipientes esse proprietarios. Quas cumq: rem prelati seruare vel eo iubente statim eam non reassignare. Libros duplicatos eiusdem tenoris et duo breuiaria vel duas biblias habere. Pro labore scro ordinis vel seruitio vel fratri extra ordinem mercedem pecuniarium recipere. Lande las datus in funeribus vel alibi vendere vel commutare. Terram eleemosynam pecuniariaz pro eundo ad funus vel pro aduultendo recipere. ¶ P: Pecunia celebra

re: vel promittere: prostanta pecunia tot missas celebramus. Rem deputatam ad solum vsum quocumq: titulo alienare. Re non vt: sed in thesaurio reponere. A damnis inuentibus in hortis vel syluis eorum vel rebus eorum vsu epuratis satisfactionem in iudicio petere, vel emendam vel condemnationem recipere. Penitentiariaz pecunias imponere: et sibi vel conuentui assignare. Extra ordinem in manibus secularium sine licentia prelati rem aliam quae habere vel deponere. In sanitate vel infirmitate clauicelle vel armarij vel prelati reassignare et se expropriare vt rebus religiosorum vtat, q: qui non vixit proprietarij non oportet q: se expropriat cum ea intentione tacita, vt prelati nihil de cella sua auferat vel de disco. Quod si faciat: frater turbatur et murmurat, et frequenter coram superioris prelati conuenitur. Idcirco vere fateri proprietarius est, q: prelati vsum rerum habere tollere et dare fratribus sicut vult de rebus communibus plusq: prelati vel officialis concedat tollere, qd est furti, et de elec. dudum. ij. d.

Relato non obedire, q: nulla peior: pprie: tas q: proprie voluntatis, cui religiosus libenter renuntiauit, c. q. s. non dicatis. Prelationem ambire vel procurare, s. q. v. sicut v. ij. q. s. sciendum, q: fm Bieg. non solum aucta ritia est in rebus: s: in appetitu honoris. in illud Philip. ij. Non rapinam arbitratus est esse se equalem deo, non enim loculis caret ambitiosus et cupidus dignitate. Promissionem de re aliqua faciendam vel non faciendam alicui sine licentia prelati facere, q: qui non est suus: non potest alteri obligare, ar. liij. di. si seruus. Quodcumq: votum sine licentia prelati emittere, q: vere expropriatus sic loquendo non habet corpus neq: animam: s: totus est prelati, ad hoc c. q. iij. monacho. Unde que sunt de genere bonorum: et que media a sanctis patribus et doctoribus dicuntur: que non sunt virtus simpliciter que est in anima, c. q. v. de pudicitia s: sunt boni actus corporales: vt pigillare corporaliter: aut se disciplinare: aut abstinere a quali: aut quamlibet alias exercitationem corporalem, que fm apostolum modicum vtilis est, ad Timo. iij. s. iij. di. s. i. contravoluntate prelati subditus religiosus facere non potest, q: fm Bieg. et si mala per obedientiam facienda non sunt: bona tamen corporalia sunt propter obedientiam dimittenda, c. q. iij. qd. s. Et prelati pretere: aut sine eius licentia cum eodem principate disputare, qd est pprie sit ppor. Falso se a plebe obedientia excusare, et contra voluntate prelati extra ordinem pro quacumq: re vel officio aliquos seculares vel ab eisdem licentias potiusq: obedientias parare: aut per prelatos iunctas facere reuocari. De ablato sibi officio murmurare. Falso prelati quepiam accusare. In loco nativo vbi fratres indigene habitant procurare habitare, et procurare ne fratres extranei ibi habitent, q: istud est per preloca appropriare, iuxta ps. clviij. Vocauerunt nomina sua in terris suis. Pro vsu alicui rei coram suis prelati iudicio vel extra cum alio fratre considerare: vel litigare: vel suum ius allegare, q: nullum ius fratri vero minori appetit, s: simpliciter dicere prelati, fac de hac re qd vis, hoc enim est pprie ius fratris minoris, nullum ius in terra habere et iniurijs as sustinere. Facientes contra privilegia ordinis coram privilegiorum conseruatoribus iudicialiter molestare, ne dicam frequenter malitiose, quum tale officium principaliter, et totaliter etiam in alijs q: in fratribus minoribus iuris indagine ordinaria non requirat, et de off. delega. factuimus. li. vj. et c. hac constitutione. s. vt aures. Aliqui de casibus predictis, maxime prope finem pertinent ad pprietate proprie voluntatis, qui sunt contra votum aut bonum obedientie de qua statim prosequar latus per veritate. Alij casus ad rerum et vsus principis pprietate, q: rumpit pmissam regulam sancta paupertatis altissimam veritate, sic scilicet et diliges le cro: poterit trueri. ¶ Casus aut predicti sub epologo: die uiloquio repetiti, pdati sunt. s. vbi eos lati declarant, et probatur per iuris titulos speciales. ff. et c. et de emp. et vendi, et de donatio, et de locatio, et con. et de deposito.

¶

Et de compensationibus. Et de veri permutatione. Et de fidei iussibus. Et de testamentis. Et de codicillis. Et de usu. et habi. Et de usufructu. Et de pactis. Et de transactionibus. Et in similibus suis titulis. sicut cuiuslibet artisculo competet superius per se et specialiter declarato. Et probatur per sanctam regulam pure et firmi rigorem et spiritaliter et veraciter intellectam. Et per declarationes Nicolai. Et iij. Et. Elementi. Et iij. de paradiso. sepissime superius allegatas. Et per constitutiones non deviantes a declarationibus ordinis generalis. Quia. s. in. s. Nunc vero. in. princ. in ar. liij. dicitur quod religiosi in vitio proprietatis offendunt in ingressu religionis: et progressu et egressu. Dico late supra quomodo offendunt in ingressu et progressu: nunc succincte dicendum est quomodo offendunt in ingressu de mundo in vitio proprietatis. Et si quidem aliqui eorum ante mortem conveniunt in idipsum et alii qui etiam de licentia prelatorum: quod in morte unus succedat alij in suo peculio maledicto. Aliqui in morte non se expropiant in manibus prelatorum: sed faceret et abscondit que tenent in ordine vel extra. Vel non faciunt reddi pecuniam illi cuius est: vel res. Vel se expropiunt cum intentione si de infirmitate convaluerint: suum peculium rehasbendi. de peni. di. s. diuortium. ij. q. i. l. de iustis. Et alii eorum faciunt legata de peculio vel missas dici pro animis suis. Vel faciunt fieri post mortem suam pectantiam fratribus. Vel relinquunt aliqua fabrica ecclesie: vel pro edificijs vel necessitatibus fratrum vel sacris vel in honore marie. Vel dant sine licentia prelatorum in infirmitate alij qua in ordine vel extra. Vel eligunt etiam intra locum fratrum aliquas sepulturam. Vel moriuntur cum deliberata dissolentia magna mortis impatientia et murmuratione. Hec omnia vitium proprietatis sapiunt et naturam. ad hoc. C. de episco. et clero. au. ingressi. xij. q. vlt. q. ingredientibus. et. l. nunc autem. sibi. deinde iudicio eius celsante. et de testa. quia ingredientibus. et de sta. mona. c. ij. et c. super quodam. et c. cum ad monasterium. s. q. si. liij. di. abbas. xij. q. ij. non dicatis. et c. nolo. et de sepult. religiosi. li. vi. xij. q. ij. quam preposterum. Referas istas allegationes singulas ad suos singulos articulos prenotatos.

Via autem diffusius

supra de vitio proprietatis religiosorum maxime fratrum minorum: quibus frigidum et hypochondriacis repositis pertractauimus: quia nimis diffusum sunt super eo: et vulnera discooperuit: ut vere expropiationis et paupertatis ostenderet mediana: ne se preterea crasse ignorantie valeant excusare. que tamen non excusant. et de or. ab episc. qui renunt. episcopa. c. i. vbi de hoc. et de clero. ex. mini. c. penult. vbi de hoc plene. Nunc ad alia eorum vitia: ut per eos sciatur et curentur similiter reuertamur. Et ut curati secularium clericorum et laicorum efficacius verbo et exemplo curent: cetera et delicta. xvj. di. c. vlt. xvj. di. c. vlt. ij. q. vij. s. idem testatur. cum. c. sc.

Articulus. lxxij.

Secundum eorum

virtutum capitale inobedientia harelia. i. Re. xv. di. lxxij. s. qui. filia belial. i. absq. iugo. i. diaboli. s. Reg. c. Qui noluit subesse deo: sed et se parem facere. Esa. xliij. Ezechiel. xxvij. de pe. di. ij. si enim. contra quem et alios inobedientes dicitur. Hier. ij. A seculo confregisti iugum meum: rupisti vincula: et dixisti: non seruiam. De obedientia ista tractauimus supra in ista secunda parte istius operis in materia Begardorum in tertio eorum errore in. s. tertius error. in ar. li. Et in tractatu anachoritarum. in ar. li. in. s. ex quo sponsa. s. ad hec. cum multis se. Hic tamen multa addam: sibi dicta minime repetendo. Secundum vero ea que no. xlij. di. in summa. et que no. Raymondus in summa sua in tertio li. in titulo de summa precepti. **C B Obe**

Obedientia tribus implet.

dientia in tribus consistit. in reuerentia exhibenda. in mandato suscipiendo in iudicio subeundo. Reuerentiam debet minor: ut assurgat maior: et det ei proprium locum et primum in choro: in mensa: in sedendo: et eundo: et vultus modum. nisi minor in ordine maior: administratio sit commissa. Unde archiepiscopus vel presbyter debet archidiacono reuerentiam ratione maioris administrationis: licet ordine maior: sit. xv. di. per lectis. vltra medius. s. archiepiscopus ter. et no. xv. di. in nouo. in glosar. q. Et fm Hug. quilibet cardinalis presbyter vel diaconus maior: est sibi episcopo. et no. Archid. post eum. ij. q. vij. qua. q. licet glos. dicat contra. s. curia Romana in suo ritu cum Hug. tener. Obedientia iudicialis precepti debetur ei tantum qui preest in administratione vel iurisdictione. vij. q. i. q. frater. et de ma. et obe. s. i. g. venerit. nec est pereda p iuramentum: nec p chartula confirmanda. et de ma. et obe. legatur. nisi a suspecto et a se cotumac. et de ma. et obe. cum in ecclesijs. Forma obedientie manualis qua subditus religiosus prestat suo prelati: et prelati inferiori: superioris ponitur et de simo. de ede. desiam. **C Virtus seu efficacia precepti est q. subditus teneretur de necessitate obedire precepto sui prelati vel mandato. als peccat fm Ray. mortaliter. xij. q. i. quod preceptum. immo harelolus eridololatra dicitur. lxxij. di. s. qui. i. Re. xv. Quasi peccatum harelolandi est repugnare: et scilicet idoloratrie nolle acquiescere. vbi dicit episcopus. Idolum hominis est quicquid plus quam deum colit ac diligit. s. i. s. ergo inobedientie voluntas sua iudicium est. cuius minus contempta dei voluntate sequuntur. et quicquid ipsa insisterit quasi sacrofanctum adorsit. Et hoc intelligas quoties prelati precepti licitum. i. fm deum et officium suum xvij. q. ij. hoc tm. xj. q. iij. qui resistit. et c. iulianus. qd. p. ind. paliter debet esperere circa correctionem et salutem animarum. Secundario circa discretam et vtili dispensationem rerum ecclesie. Unde si preceptum aliquid contra deum vel regulam: non est obediendum. et sic etiam in sacra regula beati Francisci continetur. et. xi. q. iij. si idem q. preest. cum. ij. c. se. in. p. c. iulianus. cum. c. sequen. et de na. et obe. cum in ecclesijs. et. p. c. ne dei. et de iururan. c. q. n. Si autem dubitat subditus vtrum sit contra deum illud quod precipitur vel non: obediat in dubio. c. di. contra morem. in. princ. legitur et no. xvij. q. i. quid calpatur. in. vlt. glos. et de tempo. ordi. c. ad aures. in. glos. rita. patet. et c. dilectus. in. glos. hic habes. Nisi esset tale dubium in quo multo modo excusabilis esset ignorantia. puta circa articulos fidei ecclesie sacramenta precepta vel prohibitiones domini vel generale statutum ecclesie. xvj. di. obediens. xxvij. di. c. i. c. qui ea. **C Religiosi autem legem legis sunt adstricti obedientie quam seculares. xj. q. i. non dicatis. et de off. ordi. quanto. Qui sine obedientia superioris viuunt in ecclesia Simonis. i. obediens Petri non viuunt. Christus enim ascendit in vna Simonis nauem. Luc. c. v. ut qui christi et sui vicarij seruis est: in obedientia ecclesie viuat. xv. di. in memoria. et c. nulli. Unde et christus multum in Bethania. i. in domo obedientie versabatur. Jo. xij. q. i. ipse precipue obediens fuit usq. ad mortem. Jo. iij. et. vj. et Phil. ij. Et fm Bern. potius voluit perdere vitam quam obedientiam. Unde inobedientes sine capite viuunt. et in canone acephali. i. sine capite iudicantur. xlij. di. n. vlt. la. Et inobediens morte corporalis spirituali condemnatur. et de ma. et obe. si quis venerit. vbi de hoc et q. si sint. legi. per venerabile. s. rationibus. **C D Est et sciendum fm beatum Antonium de ordine minorum predicatum est in mium super euangelium. Quid eritis. Dant. et. q. vera obedientia habet in se. v. que ipse colligit de verbo. Esa. xxxv. Germinans germinabit et exultabit letabunda et laudans. Vera obedientia est humilis: deuota: festina: iocunda: et perseverans. Humilis: in corde. hoc est. Seruimans. germen initium est florio: et humilitas omnis bonae actionis. Superbum enim Alii. Belial. i. absq. iugo vult esse: et alios subiugare. humilis autem subesse. Unde impos******

Et obedientia tribus implet.